

Talent je dar, který se má odevzdat dál

CO VŠE JE NA VÝSTAVĚ K VIDĚNÍ?

Bude tam postavených osm betlémů, které jsem namalovala. Namalované figurky včetně kulis byly naskládány na archy a vytištěny, rozstříhány, nalepeny na překližku a vyřezány a seskládány do scénérie betléma. Originály namalovaných figurek včetně kulis jsou zapaspartovány a zavěšeny na zdech, spolu s asi šesti volnými věcmi vztahujícími se k zimě a k Vánocům.

CO OBNÁŠÍ PŘÍ- PRAVA TAKOVÉ VÝSTAVY?

Přivést ty věci na svět, namalovat je – to trvá strašně dlouho. Je pro mě důležité, aby výstava byla od „a“ až do „zet“ tak, jak si představuji. Když je vše promyšlené a má to svůj řád, může to diváka více chytnout a zasáhnout. Já jsem navíc velká detailistka a podle toho to potom vypadá. Se vším si vyhraji, od pozvánky přes plakáty až po celé rozestavení, co dát na který stůl...

MALÍŘKA, ILUSTRÁTORKA A SPISOVATELKA EVA MILOTOVÁ MALUJE JIŽ OD DĚTSTVÍ. VYSTUDOVALA UMĚLECKOPRŮMYSLOVOU ŠKOLU V UHERSKÉM HRADIŠTI, OBOR UŽITÁ A DEKORAČNÍ MALBA. OD UKONČENÍ STUDIA SE ŽIVÍ JAKO VÝTVARNICE NA VOLNÉ NOZE. ZABÝVÁ SE KOMBINOVANOU TECHNIKOU, MALBOU A ILUSTRACÍ. V MĚSTSKÉM KULTURNÍM STŘEDISKU CHROPYNĚ JE AŽ DO 18. PROSINCE K VIDĚNÍ VÝSTAVA JEJÍCH ORIGINÁLNÍCH AUTORSKÝCH BETLÉMŮ.

PODAŘILO SE VÝ- STAVU USPOŘÁ- DAT PODLE VAŠICH PŘEDSTAV?

Podářilo. Všude jsem slyšela, jaká je v Chropyni nehezká budova. Ale když jsem tam přišla, viděla jsem, že je plná kouzla. Bude moc pěkná, až se dá do pořádku. Bylo tam plno barev, špíny, černé mříže – teď je opravený strop, stěny a mříže se natřely na bílo a očistily se nádherné původní dřevěné schody. Ten prostor má své kouzlo a mé betlémy se tam budou cítit dobře. Je tam spousta místa, komorní prostředí, dala by se tam udělat malá scéna, takové intimní zázemí pro menší představení.

JAK JSTE SE STALA MALÍŘKOU?

S tím jsem se asi narodila. Talent jsem zdělila po tatínkovi, který byl sice přijat na akademii, ale nakonec vystudoval práva. Celý život si to vyčítal, i když se stejně celý život umění věnoval. Já jsem ve 12 letech chodila kolem papírnictví, kde měli temperové barvy. Pamatuji si, že to bylo šest barev v krabičce za 12 korun. Já jsem vybrala pokladničku a koupila si je. Začala jsem kreslit, malovat, a sama jsem se připravovala na zkoušky na umprumku. Už tenkrát jsem si začala vytvářet sny, co budu dělat, kam chci dojít. Tenkrát mi připadalo, že toho mám moc před sebou – a najednou to uteklo, a já jsem ještě neodvedla všechno, co v sobě mám. Zčásti se mi něco podařilo, ale ještě mám před sebou hodně práce.

VÁŠ RUKOPIS JE NEZAMĚNI- TELNÝ, MĚLA JSTE TAKOVÝ HNED OD ZAČÁTKU?

Já myslím, že ne. K tomu člověk musí dojít až opravdu urputnou prací. Každá dobrá věc by měla působit dojmem, že je vysypaná z rukávu. Jenomže za tím je obrovská dřina. To se musí vysestět. Nejde jen o talent, je třeba splnit ještě mnoho kritérií, aby se člověk stal umělcem. Nedávno mně bylo vytknuto, že u mých prací je hned rozpoznatelné, že jsem je dělala já. Ale já si naopak myslím, že to je pro profesionála ta největší poklona. Pokud je to konzervativní – tak ano, já jsem konzervativní. Vše, co mi vyjde z rukou, musí působit pocitem, že to celé žije a má to duši. Mělo by vyzařovat vnitřní světlo, aby se divákovi někdy až zatajil dech, dílo chytilo u srdce.

NELÁKALO VÁS NĚKDY PUSTIT SE DO NĚJAKÉHO JINÉHO STYLU?

Já jsem tak začínala. Dělal jsem rozměrné věci. A teď si myslím, že se k tomu vrátím. Mám hotové ilustrace, které bych teď chtěla převést do velkých věcí. Napadlo mě to až v poslední době. Takhle mě můj život vede. V životě jsou překážky, které člověka dostřkají

na cestu, kterou má dál jít. Nic na světě není náhoda, v životě se všechno děje tak, jak to má být.

CO VÁS INSPIRU- JE?

Místa, lidi, zvířata – všechny pozitivní věci. Jen ne válka.

JAK VYPADÁ VŠEDNÍ DEN MA- LÍŘKY?

Ráno vstanu a zabývám se domácností, jako každý. K práci usednu třeba v 11 dopoledne nebo v jednu hodinu odpoledne, a dělám až do večera. Někdy to obnáší třeba souvislých dvanáct hodin. Já jsem si vymyslela strašně složité techniky, takže toho zas moc neudělám. Je to hodně zdoluhavé, nanáším vrstvy, dostávám se zpátky zase do spodních vrstev, zase nanesu vrstvy, zase zpátky... Je to dlouhá práce. Snažím se malovat každý den. Jsem na volné noze, dávám jen ze sebe samé, ze svého vnitřního světa. Když něco nedodělám, tak to za mě nedokončí

nikdo. Všechno to musím do-
táhnout do konce sama.

MÁTE SVÉ DÍLO UŽ PŘEDEM V HLAVĚ, NEBO VZNIKÁ AŽ TEPRVE KDYŽ ZASEDNETE K PRÁCI?

Když už začnu, musím to mít v hlavě hotové. Mé techniky mi nedovolují b ě h e m p r á c e nějak ra-

zantně zasahovat, mohl by se mi zničit podklad a muse-
la bych začít nanovo. Takže všechny kroky musím vědět dopředu. Někdy trochu přidám, uberu, aby mi to sedělo kompozičně, ale v podstatě to mám vždycky před sebou, napřed to vznikne v hlavě.

NELIMITUJE UMĚLCE AKA- DEMICKÉ VZDĚLÁ- NÍ?

Právě naopak. Dnes zcela

absentuje kresba, úplně od základů. Ve škole jsme měli klasické a pohybové kreslení, myslím, že to je úplně nejdůležitější. Vedení profesora je důležité. Ale je špatně zůstat potom pod jeho vlivem. Řada lidí umění nechává, protože není schopná je dělat samostatně. Já si občas vzpomenu na lidi z oboru, kteří mi prošli životem, jak asi by se k tomu postavili - ale stejně dělám jen za sebe. Talent je dar, a ten se má odevzdat. Umění je vidění za očima, schopnost přetvářet svět skutečný světem novým, s otevřeným srdcem jej předávat lidem dál.

JAK HODNOTÍTE SOUČASNÉ UMĚNÍ?

Osobně si myslím, že teď se všechno orientuje na byznys, a z toho je obdiv k funkcionalismu. Funkcionalismus je o funkci, tam se nemusí myslet. Kde začíná funkce, končí umění. Ale třeba funkcionalismus ve Zlíně měl svůj smysl. Když byl v provozu, splňovalo to účel. Baťa zároveň vedl lidi ke kultuře, to by mělo být jedno s druhým. Postavit všechno jen na materiálním základu, to vede k úpadku.

jsem jim platila 2,50 Kčs na hodinu. Tatínek poslal mé výtvary kunsthistorikovi do Prahy, který odpověděl, že to už není projev dítěte. I na umprumce jsem měla spolužáky o deset let starší. Tenkrát nás bylo v ročníku málo, dnes tam berou moc lidí a to není dobře. Dobrá je konkurence, my jsme popoháněli jeden druhého, chtěli jsme být ti lepší. Vidíte věc a najednou si řeknete: Jak to, že mě to nenapadlo? Ještě to můžu dotáhnout o kus dál. Na to je dobrá škola. Ale nikdy jsem se tam nesetkala se závidí.

MÁTE SPOČÍTANÉ, CO VŠECHNO JSTE VYTVOŘILA?

Nemám. Říkala jsem si, že si teď udělám soupis. Vždycky jsem dělala celky, a některé nemám dokončené, třeba třebíčské ghetto. K cyklu mám napsanu útlou knížечku Třpyt perleti, ale hlavně ilustrace. Chybějí mně průhledy průchodu plné světla, jimi se prochází do ghetta. Světlo přesahující, padající nehmatně, ale viditelně a citelně, světlo duši okouzluje. Třeba se k tomu dostanu ještě zpět a cyklus dokončím.

KTERÉ AUTORY MÁTE RÁDA VY OSOBNĚ?

Sbírám knížky, obrovsky se mi líbí Bohuslav Reynek. Nebyl akademicky vzdělán, pokorně si seděl v Petrkově a ryl do destiček. Možná ještě není plně a dostatečně objevený.

CO VÁS V ŽIVOTĚ TĚŠÍ A CO VÁS TRÁPÍ?

Mám v životě překážky, říká se o mně, že jsem komplikovanou osobností. Tudíž mnohdy narážím. Nechci to, ale děje se mi to.

Umělec často psychicky strádá, to je placená daň. Někdy je to kruté, ale bohužel i to se musí přijmout. Radost mi dělá práce - lidé by měli k jakékoli práci přistupovat s radostí. Každá práce je služba.

CO POVAŽUJETE ZA SVÉ PRVNÍ DÍLO?

Už v těch dvanácti letech jsem si začala platit modely. Chodili mi sem a já

NALADILA VÁS VÝSTAVA BETLÉMŮ VÁNOČNĚ? TĚŠÍTE SE NA VÁNOCE?

Mívala jsem Vánoce strašně ráda. Když jsem potom zůstala sama, bývalo mi hrozně smutno. Smysl betléma a jeho poslání je celoroční. Je to o podstatě lásky samé, o životě a smrti. Panna Marie ve chlévě pečuje o dítě a přitom jako matka dávno tuší Velký pátek. Betlém dává i sociální smysl. Darovníci dali Ježíškovi všechno, co mohli, z toho mála, co měli. Betlém je celý o smyslu života. Dnes se svět

strašně individualizuje, mezi lidmi přestalo nějak fungovat takové to vzájemné sdílení, co dřív bývalo. V rodinách, ve vzájemné lásce v kruhu kolem stolu. K tomu by se měl člověk vrátit. K tomu je potřeba krásno, Pěstuje se kult krásy a mládí, a to, co zavání

negativitou, ať jde pryč. A ono to třeba vůbec negativní není - člověka potká nějaká životní zkouška a on potřebuje toho druhého. Já věřím v dobro a myslím si, že láska je nejpodstatnější, co by mělo na světě být. Lidi by si měli odpouštět. K tomu je potřeba krásno, jeho vnímání a vstřebávání, hluboce cítit srdcem. Svět je obrovský duchovní prostor.

Nicol Trhlíková

3. PROSINCE 2019
TÝDENÍK KROMĚŘÍŽSKA

V Hulíně prodávali punč do nových hrnečků

Hulín (rc) - I přes dopolední déšť se počasí v pátek 29. listopadu 2019 nakonec umoudřilo a všichni si mohli užít bohatý program doprovázející rozsvícení vánočního stromu na náměstí. Kolem druhé hodiny odpolední začal tradiční vánoční jarmark, na kterém byl k dostání radniční punč v nových hrnečcích, trdelníky, bramboráky, svařáky a mnoho dalšího. Kulturní program zahájily děti z MŠ Hulín, po nich následovalo pásmo žáků ze ZUŠ Hulín, na věnci byla zapálena první svíčka a celé náměstí odpočítalo rozsvícení stromu. Nechyběl ani tradiční ohňostroj a o další zábavu se postarala skupina Fleret.

Foto: L. Polišenska

Hulínem prošel Mikuláš se svou družinou a tlupou čertů

Kroměřížský

týdeník

Rok se s rokem sešel a na krásném, adventně vyzdobeném náměstí v Hulíně jsme se v pátek 6. prosince v podvečer mohli potkat s Mikulášem, jeho družinou a také tlupou čertů.

Mikulášská nadílka se konala sice v dost nevlídném počasí, ale zaplněné hulínské náměstí a krásná předvánoční atmosféra nenechala nikoho na pochybách, že Mikuláše a čerty si přišli užít děti i dospělí! Vše umocňoval poletující sníh, případně pekelný kouř.

Díky velké výpravě asi dvacetí postav a krásným kostýmům se mikulášská nadílka na náměstí v Hulíně opravdu povedla. Kostýmy čertů byly opravdu dechberoucí a hrůzostrašné, ale čerti se chovali

velmi přátelsky. A tak i ti nejmenší se rádi s čerty fotili.

Navíc dnes dětem chybí určitý druh autorit, proto je jed-

nou za rok dobře, když mají alespoň chvíli respekt z pohádkové bytosti. Ani nám se v našem dětství žádná psychická újma nestala, když na nás řinčel řetězem zlý čert. Spíše naopak, alespoň jsme si uvědomili, že musíme také po-

slouchat a dnes na to rádi vzpomínáme.

Doufám, že se všem setkání s Mikulášem na hulínském náměstí líbilo a už se nemůžeme dočkat, až k nám tato družina přijede i příští rok!

Jarmila Zakravačová

↑ **ZPÍVÁNÍ S PRSKAVKAMI.** Velké množství lidí se přidalo ke zpěvu také na hulínském náměstí Míru. Zpívání usnadňoval data-projektor, který na připravené plátno promítal texty koled. „Tak se nám to osvědčilo už loni. Ne že bychom nechtěli kopírovat texty písní, ale lidé by na ně stejně příliš neviděli. Projektor splnil svou roli lépe. Zazpívali jsme si v doprovodu dechového orchestru Hulíňanů. Akce se velmi vydařila,“ shrnula za Městské kulturní centrum Hulín jeho vedoucí Jarmila Zakrvačová. Po odvedeném výkonu se lidé zahřáli kávou a svařákem.

Snímky: archiv MKC Hulín

KROMĚŘÍŽSKO | www.kromerizskydenik.cz

„Přijde nárazník a budeme muset vystoupit,“ říká malířka

MARTINA VALENTÍKOVÁ

Výtvarnice tělem i duší, která rozdává samu sebe ve svých obrazových cyklech.

To je Eva Milotová, kterou lidé znají pro malebné scény z kroměřížských zákoutí nebo pro nádherné betlémy. Kromě toho je i básnířka, napsala a ilustrovala například sbírku se židovskou tematikou Třpyt perleti. Žije a tvoří v Hulíně.

Vedl vás někdo v dětství k umění?

Můj tatínek. Často mě brával s sebou, když jezdil na kole malovat do přírody. Do konce se svého času dostal na Akademii výtvarných umění. Jenomže když šel od zkoušek, shodou okolností potkal profesora z reálky. Ten jej vystrašil, že se malováním neuživí, proto šel na jeho radu studovat práva. Na konci života mi pak řekl, že vše odpustil – ale sám sobě neodpustil, že na tu akademii nešel.

EVA MILOTOVÁ. Důležité je podle ní naučit se kreslit řádně a od základu. Tedy například ruce či figuru v pohybu. Foto: Deník/M. Valentíková

Dál jste už tedy nestudovala?

Později jsem ještě jezdila k profesoru Čepelákovi do Prahy na Akademii výtvarných umění na grafiku. Zadával mi práci, kterou jsem s ním konzultovala. Díky němu jsem se dostala do Fondu výtvarných umělců České republiky, což bylo relativně neobvyklé a většinou bylo obtížné dostat se tam. A tak jsem se stala profesionálem.

Jaká jste měla umělecká období?

Když jsem začala malovat, dělala jsem velká, olejová plátna. Jenže potom jsem onemocněla a nakonec jsem se zminiaturizovala a vytvořila si svůj vlastní svět, možná abych samu sebe ochránila. Z tohoto světa jsem odcházela a pak ho ilustrovala – svůj život. Nemusela to ani být uzavřená kapitola života, a už jsem ji ventilovala. To mi vydrželo dodnes. Myslím si, že z mých děl spíše než z mých slov lidé poznají, kdo doopravdy jsem.

Takže jste se pro umění rozhodla kvůli němu?

Ne, rozhodla jsem se sama. Ve svých dvanácti letech jsem už věděla, co chci, a cíleně jsem za tím šla, jako bych byla dospělá. Tatínek ale byl můj první kritik, a byl v tom dobrý. Nejprve mě pochválil, a potom mi všechno zkritizoval. Byla to od něj bezvadná psychologická taktika.

Kde jste studovala?

Vystudovala jsem malbu na Umprumce v Uherském Hradišti. Kdybych mohla volit dnes, tak bych si za obor zvolila raději grafiku. Poté jsem chtěla studovat dál, ale okolnosti to nedovolovaly. Zůstala jsem sama s dcerou a musela jsem se o ni starat.

Co vás při tvorbě inspiruje?

Mě inspiruje třeba prasklina na zdi, najednou ji vidím Kroměříži v nějaké architektuře. Prasklina mě otevře a inspiruje k další práci, třeba ní uvidím děj a ten děj pak nakreslím.

Proto ráda malujete v cyklech, kvůli jejich ději?

Každý obraz je příběh. Některé mé uzavřené cykly jsou jako děti, těžko je pouštím z rukou. Někdy mě ale v dokončení cyklu něco zarazí, například když je ke mně velmi nepříjemný nějaký člověk. To mě dokáže v tvorbě zarazit, protože nemám ráda konflikty.

Co byste doporučila začínajícím umělcům?

Ten pravý kumšt, ať je to co chce, svého diváka chytne na prsou. Srdce se mu sevře a on se vrací k dílu zpátky. Jenže to je otázka úrovně a talentu. Talent totiž neobsahuje jen nadání, musí v sobě mít víc. Hlavně se to musí všechno vysedět, umělec musí mít výdrž. Talent obsahuje i váš duševní svět a vnitřní vyzařování, což je dar od Pána Boha. Každé dílo by mělo mít vnitřní náboj, který právě vyvolává zář. Když věc nemá vnitřní zář, tak kolem ní projdete, třebaže to může být dobrá věc.

Také se musí umět rádně kreslit, což se dnes moc nenosí. Lidé si myslí, že mohou začít někde od prostředka a ne od základu. Jenže musí umět nakreslit ruce, nohy, figura v pohybu. Teprve pak se může abstrahovat a zjednodušovat. Tak to dělal například Picasso, který nebyl žádný čmáral, protože uměl kreslit od

základu. A většina velkých kumštů začala nejprve malovat reálný svět, teprve postupně začali abstrahovat až do bezpředmětna. A protože prošli celým vývojem, pak i jejich bezpředmětnost a barevné skvrny mohou vyprávět příběh a vytváří určitý dojem. Jenže dnes je estetické porušeno.

Myslíte, že nemáme estetické citění?

Vždyť dnes podle toho naše kultura taky vypadá. Společnost je úplně oploštělá, tak se sahá na kýče. Neumíme rozeznávat, žijeme příliš materiálně.

Může se to změnit?

Já myslím, že se to zákonitě změnit musí, nebo nastane pád říše římské – ale něco se zkrátka musí stát. Je to jako vlak. Dojeli jsme a teď jedeme po kusé koleji. Přejde nárazník a všichni budou muset vystoupit. Někdo asi zůstane sedět a bude čekat, ale to nevím, nač. Ostatní se zvednou a dojdou pěšky. Budou muset znova vyjít – vyjít z tradice toho, co bylo, co je naším rodinným stříbrem.

Co by pomohlo?

Je to těžká otázka, ale především je to otázka citu. Bohužel u nás všechno řídí technika. Technika je stroj, který nemá cit. Jestli žijeme v rodinách tak, že si mezi sebou doma píšeme smsky, tak jaký vztah pak může být mezi matkou a dítětem? Omezení techniky by nám prospělo. Její přemíra je zabíjející. Samozřejmě je to do velké míry nutnost, ale dnes je právě problém určit správnou míru. Cesta vede přes ukázněnost. Není to snadné, ale to, co je těžké, má nakonec lepší výsledek, než když vyjdeme velice snadnou cestou.

Máte nějaké životní motto?

Člověk má uchopit bod, kde se přetíná vertikála s horizontálou. Tam někde je možné pochopit duchovní rozměr, protože vertikálou vtéká duchovno do člověka a horizontála je naše chůze po zemi. Obojí je nutné propojit. Když se potom doplní diagonály, vzniká dokonalost – kruh. A v kruhu je stůl a kolem stolu rodina.

HANÁCKÝ DVŮR EVY MILOTOVÉ.

